

Emanen nizuke musu

BEIA SALABERRI
IRAKASLEA

PAULA ESTÉVEZ

Emanen nizuke musu, zuk jakin zergatik, emanen nizuke gogotik.

Bai, emanen nizuke, baldin eta oraindik horretarako ohitura balitz, zilegi balitz, dagoeneko ez balitz azken hamabi hilabeteek memorieta zulora eraman duten keinu kolokiala, ohikoa, arrunta. Lehengo gauzen artera lerratu ez balitzaiagu. Noiztik ez diogu bat eman lagunari, lankideari, gorroto dugunari, lehiakideari? Zenbat denbora ez dugula musu baten fereka hartu eta eman? Erranen didazue, ez gara denak penaturik egonen praktika horren desagertzearekin, ez da dudarik. Alta, gure komunikazio ez linguistiko beste hainbestez pobretuko da, gu oraindik oharitzen ere ez garelara.

Bazen aita-amek etxeko sargian ematen ziguten hura etxetik bagindoazenezan, eskolara, bidaiara, betiere haiengandik banatzearen eta berriz juntatzearen esperantza zena, supazterreko abaroa hitzematen ziguna, gurekin generamena noranahi; holako berriz eman ahal izateko, adibidez, zernahi egin genezake hauen oroitzapen hutsarekin bizi garenok.

Bazen ttantta adindu eta anitzetan mutxuridin zahar-usainekoaren eta perfume merkez hanturen musua. Etxera etorri bezain laster, aurpegia bi eskuen

artean tinkatzen zigun eta hantxe pausatzen zigun, hauxe haur ederra zioela, musu luzea, matela bigunaren umela lagun; sentsazioa eta batez ere usaina mazelari zeriola irauten genuen oren luzeetan.

Gehienetan, familia-kide eta lagun artean elkar agurtzeko molde izugarri arrunta zen, batak ez ziona nehoiz ukatzen besteari, ballet adostua zen, ohiko molde errateko hurbilekoa zaitut, zuregana nator, entzunen zaitut laster, egunon. Batzuetan matela kontaktu soila zen, besteetan soinuak lagundurik, beste batzuetan oraino besoez inguratuz elkar. Aldi oro, musu-kideen arteko espazio bat sortzen zuen, pixka bat harreman erregistro bat definituko balu bezala.

Lankide artean gauzak ez ziren hain sinpleak: baziren agurtzeko ohituratzat zutenak (aspertzen ez zirenak muatx eta muatx), gustukoa zutenak, ez zutenak, nahiago zutenak eskua tinkatu, edo biak batera eskua-musua, edo ez bata ez bestea. Ai, zenbat izpiritu gaitzitu egon al ziren, zeinek musu zeinek eskua zeinek deus nahiago, eta sekulan elkar harmonizatzea lortu ez zutenak!

Batzuetan musuak opresioaren eta menpekotasunaren adierazgarri ere gertatzen ziren. Nagusi, arduradun, hau-

tetsi hori, hitzartzeak aitzin pott xerka etortzen zen zuregana, fabore bat egiten balizu bezala edo ukatzen ahal ez diozun zerbaiten gisan, betiere berak, alde bakartasunean hautatuz ematea ala hartzea.

Etsai artean ere ikusten ziren, musu luze eta azpimarratuak, irriz zuriz jantziz, eztabaida luzeen iragarle, gaiztoa ez naiz ni, zu baizik agertzen zutenak. Akordio politiko sinboloak ziren, Brejnev-Honecker edo Iglesias-Domenech artean bezala. Promesa sentsualak ziren, aurpegiaren behealdean ezpain hegitik hain hurbil pausatzen ginituenean.

Menpekotasun edo traizio pottak ere izan ziren. Komunio musuak. Alor kulturalako pottak, Madonna eta Britney, Serge eta Jane. Toulouse Lautrec-en musu transgresiboa. Lichtensteinen pott tristea. Aingeru zurbilek elkarri sekulan ematen ez zizkieten haiek.

Afekzioa, protokoloa, etsaigoa, menpekotasuna, hurbiltasuna, faltsukeria, amodioa, laguntasuna, desira, horien guztien adierazteko kode berrien beharretan gaude. "Musua molde seguruen da isiltzeko eta aldi berean dena errateko" halaxe zioen Maupassant-ek.

Emanen nizuke musu, zuk jakin zergatik. ●